

Vážené paní senátorky, vážení pánové senátoři,

dovolte mi, abych Vás jako kandidát na prorektora pro IT z týmu prof. Králíčkové stručně seznámil s našimi vizemi a plány v agendě reformy IT.

V první řadě bych chtěl zdůraznit politický význam nové pozice prorektora pro IT. Tato pozice dosud na UK nebyla ustavena a její absence stavěla IT – důležitou infrastrukturní problematiku – mimo hlavní priority. Její zavedení je motivováno záměrem dopřát IT na UK stejnou pozornost, jaké se těší ostatní, tradiční agendy (rozvoj, studium, atd). Prorektor pro IT se, mimo jiné, stane vrcholovým manažerem realizujícím budoucí IT strategii univerzity a například se také stane rektorátním partnerem pro jednání se senátní komisí pro IT. V této komisi jsem před 2 lety krátce zasedal jako externí člen. Debatovala se zde řada konstruktivních návrhů (nejčastěji ohledně SISu), nicméně na závěry komise bohužel nenavazovala adekvátní a systematická podpora v rektorátní exekutivě. Zde bych chtěl ocenit, že prof. Králíčková, jako kandidátka na rektorku UK, si plně uvědomuje potřebu reformy IT agend univerzity, a že téma IT je jedním z hlavních v jejím volebním programu.

Od prorektora pro IT se přirozeně očekávají návrhy a řešení aktuálních palčivých IT témat na UK. Na prvním místě je to určitě studijní informační systém (SIS), jehož současná podoba je zatížena dědictvím předchozích více než 20 let, a to jak v rovině smluvní/dodavatelské, v rovině technologické, tak v neposlední řadě v rovině průběžného formulování studijních a dalších procesů, které má SIS zajišťovat. Většinu koncových uživatelů trápí problémy s nepřehledností uživatelského rozhraní, malou škálovatelností (v kritických momentech je SIS pomalý až nefunkční), zastaralým jádrem, absencí mobilní aplikace, apod. Rozšiřování a úpravy funkcionalit SIS jsou zase limitovány nedostatečnou analytickou kapacitou na straně současného dodavatele, ale také na straně univerzity. Kromě SIS jsou dalšími horkými IT problémy k řešení např. rezervační systém kolejí a menz, velké téma kyberbezpečnosti, ekosystémy kolaborativních nástrojů (nejen pro) distanční výuku, univerzitní emaily, ekonomický systém, všemožné licence a další.

Během léta jsem osobně komunikoval se zástupci komise AS pro IT, s ředitelem ÚVT, s některými pracovníky IT oddělení na fakultní úrovni a ti všichni vstřícně nabízejí součinnost v realizaci navrhované IT reformy, což mě velmi těší. Výše zmíněné problémy lze s touto součinností začít řešit takřka okamžitě. Rád bych ale, místo „salámové“ metody rychlých ad hoc řešení, zvolil systematický způsob, který pro celé univerzitní IT (zejména informační systémy) vytvoří dlouhodobě udržitelnou realizační platformu pro informační systémy, včetně institucionálního a personálního zajištění. Tato platforma by měla umožnit realizovat nové, resp. upravovat stávající systémy bez nutnosti ad hoc specifikování, vyjednávání a zadávání zakázek „na zelené louce“ bez přímé návaznosti na související systémy. Zde je třeba zdůraznit, že problematika reformy inf. systémů není pouze o jejich technickém „přeprogramování“, případně o vývoji dalšího software, ale především o analýze tzv. byznys procesů (metodik, postupů, předpisů) a uživatelských požadavků v různých agendách univerzity. Teprve na základě těchto analýz může být formulováno (i průběžně v rámci udržitelnosti) zadání pro konkrétní inf. systémy. Platforma by tedy měla podporovat promyšlená řešení pro více fakult (pokud to jejich povaha dovolí) a zajistit pro výsledný soubor informačních systémů harmonizovanou uživatelskou i aplikační rozhraní, která dovolí pracovat s těmito systémy jednotně jako s jedním organickým digitálním inf. ekosystémem. Nezbytným předpokladem k realizaci ekosystému je jeho technologická vyspělost za přispění moderních metod softwarového inženýrství. Z těch nejdůležitějších je to stavba jednotlivých systémových součástí podle tzv. servisně

orientované architektury (SOA) – standardního přístupu při realizaci dnešních rozsáhlých informačních systémů. Díky tomu lze propojovat stávající subsystémy s těmi novými způsobem, který zajišťuje flexibilitu, rozšiřitelnost, interoperabilitu a uživatelský komfort.

V první etapě reformy je potřeba zmapovat existující inf. systémy na UK (na fakultách i rektorátu) a provést audit, který identifikuje různé byznys procesy na fakultách a v nich shody/rozdíly napříč fakultami. Dále identifikuje provázanost procesů se stávajícími nasazenými inf. systémy. K tomu je potřeba sestavit kompetentní analytický tým, sestavený ze zaměstnanců ÚVT, metodiků rektorátu, zástupců fakult, případně externích analytiků. Analýza výstupů v rámci auditu povede k unifikaci a zjednodušení procesů a metodik, k formulaci komunikačních protokolů směrem k fakultám. Povede také k vytvoření znalostní báze funkčních a dalších požadavků na podobu digitalizace agend v inf. systémech, která bude udržovat konzistentní stav IT potřeb univerzity. Spolu s tím je nutno auditovat současný stav (smluvní i technický) zakázek na vývoj a provoz inf. systémů. Na základě výsledků obou auditů bude formulována samotná platforma pro inf. systémy zahrnující metodiky pro zadávání, realizaci, propojování a údržbu inf. systémů v rámci reformovaného inf. ekosystému. Za předpokladu, že se podaří rychle sestavit tým pro audit, mohla by se první etapa reformy realizovat v horizontu několika měsíců. Další etapy budou následovat. Ty budou sice během na delší trať s vyššími finančními i personálními nároky, nicméně během funkčního období by už reforma měla přinést první výsledky a také připravit jednodušší podmínky pro nové IT projekty. Pro tyto rozsáhlé reformy se budeme snažit využít také externí financování, mimo jiné z národního programu obnovy a OPJAK.

Závěrem mi dovoluji vyjádřit přesvědčení, že digitální ekosystémy na univerzitách 21. století budou stále více sloužit nejen ke správě administrativních agend, ale mohou a budou fundamentálně proměňovat realizaci základních funkcí univerzity jako takové. Věřím, že navržené vize a plány k této proměně přispějí a jsem připraven se na ní z nové pozice prorektora pro IT aktivně podílet.

S úctou

prof. RNDr. Tomáš Skopal, PhD.

